

Lenka Hessová

Název příspěvku

Odkaz života a díla Janusze Korczaka. Aplikace demokratických principů v praxi (Legacy of Janusz Korczak's life and work. Democracy applied)

Klíčová slova v ČJ

Janusz Korczak, demokratické principy

Klíčová slova v AJ

Janusz Korczak, democracy applied

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je připomenout osobnost a výchovný demokratický přístup Janusze Korczaka. Cílem příspěvku je představit Korczaka jako inspirační zdroj pro uplatňování demokratických principů v současnosti. Spíše než poskytovat odpovědi, iniciovat debatu nad tím, jak chápeme demokracii, proč se zdá aplikace demokratických principů některým pedagogům či teoretikům v oboru až utopická, proč bojovat s větrnými mlýny, proč to Korczak dokázal ve velmi vyhrocených podmínkách, a my v ideálních podmínkách diskutujeme o problematické aplikaci demokratických myšlenek ve vzdělávání?

Teoretická východiska v ČJ

Prezentace vychází z pojetí demokracie v díle Janusze Korczaka. Vychází z jeho pojetí chápání dítěte jako rovnocenného partnera ve vzdělávacím procesu. Také staví na Korczakově myšlence reálného představení světa dítěti a umožnění mu projít si všemi radostmi i starostmi života a být za své činy zodpovědné. Důsledným prosazováním práv dítěte a kritikou falešného ochránítelství vychovával skutečně demokraticky smýšlející občany. Korczaka i jeho chráněnce zabili v koncentračním táboře, ale víru v demokracii ne.

Metodologie v ČJ

Pro sestavení Korczakova obrazu jsem použila studium jeho prací přeložených do českého nebo anglického jazyka. Dále jsem shromáždila články a publikace o Korczakově díle, zejména z českého a polského prostředí. Články zahraničních autorů jsem četla v anglickém jazyce. Na základě přečtené literatury jsem utvořila Korczakův medailonek a sestavila otázky k možné diskuzi. Mým cílem je inspirovat posluchače silným příběhem, proto volím v prezentaci formu vyprávění příběhu. Přítomní získají

odpověď na otázku, jaký byl Janusz Korczak člověk a pedagog a odejdou s otázkou, jak se mu přiblížit.

Závěry v ČJ

Korczakův odkaz poskytuje naději pro ty, kteří se někdy obtížně orientují v dnešní době nebo jsou okolím manipulováni k přesvědčení, že momentálně uznávaný model ve vzdělávání je jediným modelem správným. Korczakův příběh dodává sílu k hledání nových cest a osvobozuje nás od konvenčního myšlení. Korczak je jedním z mnoha. Konkrétní příběhy z historie nám neustále dokazují, že velké změny iniciovali jednotlivci, kteří si kladli otázky a svoji filosofii svým životem aktivně naplňovali. Možná je to nemoderní, ale pořád potřebujeme hrdiny. Korczak takovým hrdinou v pedagogice zcela jistě je.

Souhrn příspěvku v AJ

In my presentation I look back at Janusz Korczak's life and work. His approach of democracy in education is stressed because I believe that Korczak is a strong role model for teachers even today. Not only did he write essays and books on democracy principles in education, he had lived them. The aim of the presentation is not to provide answers but to inspire a discussion on current situation in education: how do we understand democracy, why its application in education seems to be so hard to some, why it makes sense to fight for democracy in education, why Korczak made it happen in extreme conditions and we find it so hard to apply democracy in education today under the best conditions ever seen in our history?

Bibliografie

Janovský, J. (1986). Janusz Korczak. Lékař, pedagog a spisovatel. Praha: SPN.
Korczak, J. (2003). Ghetto diary. [Online]. Dostupné z: https://archive.org/stream/GhettoDiary-English-JanuszKorczak/ghettodiary_djvu.txt
Bystrzycká, A. (2012). Korczak člověk. Praha: Pedagogická fakulta UK.